

Forespørsel om deltakelse i forskningsprosjektet Lungehelseundersøkelsen i Bergen

Takk for sist! Du er en av de 3450 personene i Bergen som i 1991 besvarte et post-spørreskjema om lungehelse generelt og om astma spesielt. Undersøkelsen i Bergen var en del av en internasjonal undersøkelse hvor ca 80.000 personer besvarte de samme spørsmålene. Noen ble også undersøkt nærmere med pusteprøver og allergitest.

Resultatene har vært publisert i internasjonale fagtidsskrift. Det ble funnet stor variasjon i forekomst av astma i de 44 landene som deltok. Norge hadde lav forekomst av astma, mens land som Australia og New Zealand hadde svært høy forekomst. Det ser ut til at allergi kan forklare noe av denne variasjonen, men det meste kan vi i dag ikke forklare.

Det skal nå gjøres en internasjonal oppfølgingsundersøkelse etter 9 år for å vurdere andre mulige faktorer som gjør at noen er friske, mens andre får astma og allergi. For undersøkelsens kvalitet er det viktig at flest mulig svarer, enten du er frisk eller syk. Det vil kun ta få minutter å fylle ut spørreskjemaet. Vennligst returner spørreskjemaet straks og send det innen 14 dager i utfylt stand i den vedlagte svarkonvolutten.

Deltakelsen er frivillig. Du kan også trekke deg fra undersøkelsen på et senere tidspunkt uten at dette får konsekvenser for eventuelt senere undersøkelse eller behandling.

Alle opplysningene du gir, vil bli behandlet strengt konfidensielt, og er utilgjengelige for uvedkommende. Studien er anbefalt av Datatilsynet og Regional komité for medisinsk forskningsetikk i Helseregion Vest (REK III). Dersom du har spørsmål ber vi deg kontakte forskningsleder dr. med. Ernst Omenaas på telefon 55 97 55 35.

Ernst Omenaas

Spesialist indremedisin
og lungesykdommer
Forskningsleder, førsteamanuensis.
Kompetansesenter for klinisk forskning
Haukeland sykehus
5021 Bergen

Amund Gulsvik

Spesialist indremedisin
og lungesykdommer
Professor dr. med.
Seksjon for lungemedisin,
Institutt for indremedisin
5021 Bergen

Luftveissymptomer

1. Har du noen gang i løpet av de siste 12 månedene hatt pipelyder (piping) i brystet? Nei Ja
(med pipelyder menes høye eller dype lyder som også kan være svake)
- Hvis nei - gå til spørsmål 2.
Hvis ja - besvar spørsmål 1.1 og 1.2*
- 1.1 Har du vært tungpusten i forbindelse med at du hadde pipelyder i brystet? Nei Ja
- 1.2 Har du hatt slike pipelyder når du ikke har vært forkjølet? Nei Ja
2. Har du noen gang i løpet av de siste 12 månedene våknet opp med følelse av å være tung i pusten? Nei Ja
3. Har du i løpet av de siste 12 månedene blitt vekket med anfall av tung pust? Nei Ja
4. Har du i løpet av de siste 12 månedene våknet opp med anfall av hoste? Nei Ja
5. Har du i løpet av de siste 12 månedene hatt astma-anfall? Nei Ja
6. Bruker du astma-medisiner nå? Nei Ja
(*spray, pulver/væske til inhalasjon eller tabletter*)
7. Har du høysnue eller neseallergi? Nei Ja
8. Skriv din fødselsdato (dag/måned/år)/...../.....
9. Skriv datoen i dag (ved utfylling) (dag/måned/år)/...../.....
10. Kjønn Mann Kvinne
11. Hvor høy er du? cm
12. Hvor mye veier du? kg
13. Har du i de siste årene hatt plager med langvarig hoste? Nei Ja
14. Bruker du å ha oppspytt eller har du hatt slim i brystet som du har problemer med å få opp? Nei Ja
*Hvis nei, gå til spørsmål 15 (øverste neste side)
Hvis ja, fortsett på spørsmål 14.1*
- 14.1. Har du daglig hatt hoste og / eller oppspytt i 3 måneder eller lenger i løpet av et år? Nei Ja
- 14.2 Hvor gammel var du da disse plagene begynte? år
- 14.3 Har du hatt slike perioder minst 2 år på rad? Nei Ja

Røykevaner

15. Er du røyker? Nei Ja
(med røyker menes en person som røyker minst 1 sigarett eller 1 sigar eller 1 pipe tobakk pr. uke)
16. Har du røykt tidligere? Nei Ja
Hvis ja på spørsmål 15 og/eller 16 besvar 16.1 - 16.5:
- 16.1 Hvor mye røyker eller røykte du? sigaretter/uke
- 16.2 Hvor mye røyker eller røykte du? sigarer/uke
- 16.3 Hvor mye røyker eller røykte du? pakker pipetobakk/uke
- 16.4 Hvor mange år har du røykt?
(både røykere og tidligere røykere) år
- 16.5 Når sluttet du å røyke? årstall
17. Røykte din mor da hun var gravid og ventet deg? Nei Ja Vet ikke
18. Røykte din mor før du var 5 år gammel? Nei Ja Vet ikke

Astma og allergi

19. Har du eller har du noen gang hatt astma? Nei Ja
Hvis nei, gå til spørsmål 20
Hvis ja, fortsett på spørsmål 19.1
- 19.1 Er det bekreftet av lege? Nei Ja
- 19.2 Hvor gammel var du da du første gang fikk astma-plager? år
- 19.3 Hvilket år hadde du astma-plager sist? årstall
20. Har du noensinne hatt plager fra nesen som f.eks. tetthet, renning og/eller nysing uten at du har vært forkjølet? Nei Ja
Hvis ja: 20.1 Hvor gammel var du første gangen du merket dette? år
- 20.2 I hvilken årstid er dine neseplager verst? Vår
 Sommer
 Høst
 Vinter
 Hele året
 Vet ikke
- Sett kun ett kryss*

Boligforhold og innemiljø

21. I hvilken type bolig bor du?

Sett kun ett kryss

- Enebolig
- Rekkehus
- Leilighet
- Annet

22. Når flyttet du inn i din nåværende bolig?

..... årstall

23. Angi boligens omtrentlige byggeår?

..... årstall

24. Røykes det tobakk inne i din nåværende bolig?

- Ja, daglig
- Ja, ofte (1-4 ggr. pr. uke)
- Ja, av og til (1-3 ggr. pr. måned)
- Nei, aldri

25. Har din bolig blitt malt innvendig i løpet av de siste 12 månedene?

- Nei
- Ja

Hvis ja: 25.1 Når ble dette gjort?

...../.....(måned/årstall)

25.2 Hva ble malt?

- Tak inne
- Vegger
- Treverk eller -detaljer
- Gulv
- Metallrør eller radiator/-er
- Annet

26. Har noe av det følgende blitt observert i din bolig i løpet av de siste 12 månedene?

Sett ett eller flere kryss:

- Vann-/fuktskader på vegger, gulv eller tak, inne i boligen
- Buklete eller gulv farget gulvbelegg/linoleum, svart farge på parkett
- Synlig muggvekst på vegger, gulv eller tak
- Mugglukt i et eller flere av oppholdsrommene (ikke kjeller)
- Annen lukt i oppholdsrom

27. Har du noen gang de siste 9 årene sett tegn til fuktskade, vannlekkasje eller muggvekst i din bolig?

- Nei
- Ja

28. Har din bolig blitt malt innvendig i løpet av de siste 9 år?

- Nei
- Ja

Familie og primærnæringer

29. Vokste noen av de følgende opp på gårdsbruk eller småbruk med dyrehold?

Deg selv

Antall foreldre (maks. 2)

-

Vet ikke

Antall besteforeldre (maks. 4)

-

Vet ikke

Røykevaner

30. Før opp arbeid eller ansettelse med bransje/område, fag/yrke, arbeidsoppgaver og tidsperiode. Ansettelse kortere enn 6 måneder føres ikke opp. Med ansettelse menes også arbeid som selvstendig næringsdrivende.

	Bransje/Område	Arbeidsoppgaver/Fag/Yrke	Begynte	Sluttet
F.eks.	Bygg og anlegg	Rørlegger	1965	1986
	Kommune	Kontrollør i Vannverket	1986	Fortsatt

31. Har du arbeidet med sveising eller på annen måte blitt utsatt for metall- eller sveiserøyk i ditt arbeide? Nei Ja
- 31.1 Hvis ja: når? (årstall) Fra Til (årstall)
Fra Til (årstall)
- 31.2 Har du i noen ansettelse(r) arbeidet med sveising i mer enn 25% av arbeidstiden? Nei Ja
- 31.3 Har du sammenlagt sveiset i rustfritt materiale i mer enn 6 måneder? Nei Ja

Kosthold

32. Hvor ofte har du i gjennomsnitt spist fisk eller fiskeretter (1 porsjon = ca. 150 g) i løpet av de siste 12 måneder?

sett kun ett kryss

- 1 porsjon pr. mnd.
 2-3 porsjoner pr. mnd.
 1 porsjon pr. uke
 2-4 porsjoner pr. uke
 5-6 porsjoner pr. uke
 minst 1 porsjon pr. dag

33. Hvor ofte spiste du fisk som barn?

sett kun ett kryss

- Aldri
 Sjelden
 Hver uke
 Flere ganger per uke
 Nesten daglig

34. Tar du tran eller omega 3 fettsyre tilskudd?

- Nei Ja

Hvis ja: 34.1 Hvor ofte?

- Mindre enn en gang per måned Hver måned Hver uke Hver dag

Bruk av helsetjenester

35. Har du vært innlagt på sykehus etter 1991 i Bergen kommune? Nei Ja
Hvis ja fortsett med spørsmål 35.1
- 35.1 Hvor mange ganger i perioden 1991-2000
Haukeland sykehus	antall
Diakonissehjemmets sykehus, Haraldsplass	antall
Andre sykehus i Bergen kommune	antall

Luftveisinfeksjoner

36. Hvor mange luftveisinfeksjoner har du hatt i løpet av de siste 12 månedene? antall
37. Har du fått antibiotika (f.eks. Apocillin, Weifapenin, Abboticin e.l.) pga. luftveisinfeksjoner i løpet av de siste 12 måneder? Nei Ja
38. Hvor gammel var din mor da du ble født? år
39. Da du ble født - hadde dere kjæledyr? Nei Ja
Dersom ja, sett ett eller flere kryss: hund
 katt
 annet pelsdyr
40. Da du var barn - hadde dere kjæledyr? Nei Ja
Dersom ja, sett ett eller flere kryss: hund
 katt
 annet pelsdyr
41. Har du vært innlagt i sykehus før du var 2 år gammel på grunn av sykdom i luftveiene? Nei Ja
(astma, øvre luftveisinfeksjon, bronkitt eller lungebetennelse)
42. Fikk du antibiotika før 2-års alder? Nei Ja
(f.eks. Apocillin, Weifapenin, Abboticin e.l.)
43. Fikk din mor antibiotika mens hun var gravid med deg? Nei Ja
44. Hadde du som barn hyppige ørebetennelser? Nei Ja

Om din bakgrunn

45. Hvilken utdanning hadde din mor? barne eller ungdomsskole
Sett kun ett kryss ved den høyeste utdanningen: gymnas / videregående skole
 universitet eller høyskole
46. Hvilken utdanning hadde din far? barne eller ungdomsskole
Sett kun ett kryss ved den høyeste utdanningen: gymnas / videregående skole
 universitet eller høyskole
47. Hvor mange personer bodde det i ditt hjem da du var 5 år gammel? antall

Fysisk aktivitet

Hvordan har din fysiske aktivitet i fritiden vært det siste året ?

Tenk deg et ukentlig gjennomsnitt for året. Arbeidsvei regnes som fritid.

Besvar begge spørsmålene ved å sette ett kryss for hvert av de to spørsmålene

	Ingen ganger pr. uke	mindre enn 1 gang pr. uke	1-2 ganger pr. uke	3 eller flere ganger pr. uke
49. Lett aktivitet (ikke svett/andpusten)				
50. Hard fysisk aktivitet (svett/andpusten)				

Søvn og søvnkvalitet

Tallene betyr:

1. aldri eller sjelden
2. mindre enn 1 gang pr. uke
3. 1 til 2 ganger pr. uke
4. 3 til 5 ganger pr. uke
5. nesten hver dag eller natt

Hvor ofte har det de siste 12 månedene hendt
(sett ring rundt ett tall for hvert av de sju spørsmålene)

51. - at du snorker høyt og forstyrrende?	1	2	3	4	5
52. - at du har halsbrann eller sure oppstøt når du har lagt deg?	1	2	3	4	5
53. - at du tar sovemedisin?	1	2	3	4	5
54. - at du har innsovningproblemer om kvelden?	1	2	3	4	5
55. - at du våkner gjentatte ganger om natten?	1	2	3	4	5
56. - at du føler deg søvngig om dagen?	1	2	3	4	5
57. - at du våkner for tidlig og ikke klarer å sovne igjen?	1	2	3	4	5

Andre helseopplysninger

58. Har du vært behandlet for tuberkulose siden 1991? Nei Ja
59. Har du høyt blodtrykk? Nei Ja
60. Har du hjertesykdom? Nei Ja
61. Har lege sagt at du har sukkersyke (diabetes)? Nei Ja
- Hvis ja: 61.1 Hvor gammel var du da?
62. Har du hatt piping i brystet i løpet av de siste 3 dagene? Nei Ja
63. Har du blitt vekket av tung pust i løpet av de siste 3 dagene? Nei Ja
64. Har du blitt vekket av et hosteanfall i løpet av de siste 3 dagene? Nei Ja

Spørsmål til kvinner om menstruasjon og graviditet

65. Dato for den siste menstruasjonens første blødningsdag?/...../.....
dag måned årstall
66. Har du regelmessige menstruasjoner? Nei Ja Vet ikke
67. Er du gravid? Nei Ja Vet ikke
68. Bruker du p-piller? Nei Ja
69. Har du kommet i overgangsalderen (klimakteriet)?
(6 måneder eller mer siden siste menstruasjon) Nei Ja
- Hvis ja: 69.1 Hvor gammel var du da overgangsalderen begynte? år
- Hvis ja: 69.2 Bruker du hormonbehandling / substitusjonsbehandling for å redusere plagene i overgangsalderen? Nei Ja

Informasjon og kontakt

Jeg samtykker (sett kryss)

i at opplysninger ovenfor samt opplysninger relatert til lungehelse innhentet fra Statistisk sentralbyrå, Krefregisteret eller Medisinsk Fødselsregister kan oppbevares etter prosjektavslutning ved en institusjon godkjent av Datatilsynet for slik lagring. Jeg samtykker videre i at de innsamlede opplysningene kan brukes av forskerne i prosjektledelsen i en oppfølgingsstudie. Dersom det skulle være aktuelt med bruk av opplysningene i en annen undersøkelse, vil dette ikke kunne skje uten samtykke fra Datatilsynet.

Det kan være aktuelt at vi tar nærmere kontakt med generell informasjon eller spørsmål til den enkelte om opplysningene gitt her eller med tanke på oppfølgingsundersøkelser. Vi vil derfor be om følgende opplysninger:

Telefonnummer: privat
arbeid
mobil
e-post:@.....

Takk for innsatsen!

Vennligst returner spørreskjemaet straks til:
**Kompetansesenter for klinisk forskning,
Armauer Hansens Hus, Haukeland sykehus, 5021 Bergen.**

Benytt den adresserte og frankerte konvolutten som er vedlagt.

Dersom du har spørsmål eller kommentarer vennligst kontakt:
Forskningsleder dr. med. **Ernst Omenaas**
Tlf 55975535 eller e-post: kkf@haukeland.no